

Samrådsredogörelse Detaljplan för Futharken 2 m.fl. i stadsdelen Norra Ängby (skola), Dp 2018-09176

Innehåll

Sammanfattning	1
Bakgrund	2
Förslagets syfte och huvuddrag	2
Hur samrådet bedrivits	3
Inkomna synpunkter samt ställningstagande	3
Statliga och regionala myndigheter och förbund	3
Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar	6
Övriga remissinstanser	10
Sakägare enligt fastighetsförteckning	11
Övriga, ej sakägare	12
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	13
Föreslagna förändringar	14

Sammanfattning

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra utökad byggrätt för skoländamål. Om- och tillbyggnader ska utföras med hänsyn till den befintliga skolbyggnadens höga kulturvärden, det angränsande riksintresset Norra Ängby samt med beaktande av Kyrksjölöten naturreservat, som ligger i direkt anslutning till planområdet.

Planförslaget möjliggör en utbyggnad av Nya Elementarskolan i Bromma med nya skolbyggnader, som ersätter behovet av de tillfälliga paviljonger som nyttjas idag. Befintliga skolbyggnader bekräftas i plan och förses med skydds- och varsamhetsbestämmelser för att värna om dess kulturhistoriska värden.

Planen sändes ut på samråd 2020-11-17 – 2021-01-18, där 21 synpunkter inkom. Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak. Samrådet har påvisat behovet att fortsätta undersöka samt förtydliga frågor kopplade till buller, dagvatten, översvämning, ledningar och geoteknik, vilket är viktiga delar för att säkerställa lämplig markanvändning. Även

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

tydliggöranden kopplat till kulturmiljö genom fortsatta studier av förslagets tillkommande byggnadsvolymer föreslås ske – med fokus på att minska idrottshallens dominerande intryck. Kontorets bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras i det fortsatta arbetet.

Stadsbyggnadskontoret ställer sig positiv till att fortsätta planläggningen för en utbyggnad av skola inom fastigheten Futharken 2. Stadsdelen har behov av fler säkerställda skolplatser och läget i stadsdelen, invid kollektivtrafik och naturreservat, bedöms vara bra för att skapa en god miljö för barn. Stockholm växer och det är viktigt att kunna möta stadens ökade behov av skolplatser i takt med detta.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Planens syfte är att möjliggöra utökad byggrätt för skoländamål samt en justering av byggrätten i den norra delen av fastigheten, där del av skolbyggnaden ursprungligen uppförts planstridigt. Om- och tillbyggnader ska utföras med hänsyn till skolbyggnadens höga kulturvärden, det angränsande riksintresset Norra Ängby samt med beaktande av naturvärden och koppling till Kyrksjölötens naturreservat, som ligger i direkt anslutning till planområdet. I och med att Stockholm växer är det viktigt att kunna möta stadens ökade behov av skolplatser i takt med detta.

Planförslaget möjliggör utbyggnad av matsal, särskola och ämnessalar väster om befintlig skolbyggnad samt mellanstadium och idrottshall i den östra delen av fastigheten. De nya skolbyggnaderna ersätter behovet av de tillfälliga paviljonger som används av skolan idag. Förslaget tar höjd för möjligheten att bygga en fullstor idrottshall, som utöver skolans behov även kan hyras ut till allmänheten. I dagsläget saknar skolan egna idrottslokaler och det finns ingen säkerhet för verksamheten att kunna boka tillräckligt antal timmar i Åkeshovshallen. Behovet av idrottslokaler är också stort i stadsdelen, där behovet enligt översiktsplanen bl.a. är fyra nya idrottshallar till 2040.

Mellanstadiet och idrottshallen placeras på den del av skolgården som är minst känslig utifrån kulturhistoriskt perspektiv samt indraget från gränsen mot Kyrksjölötens naturreservat för att bibehålla skolgårdens koppling till naturreservatet och minska påverkan på naturreservatet. Den tillkommande byggnaden för särskolan och ämnessalar föreslås på samma plats som en aulabyggnad var planerad enligt ursprungliga planer för skolan.

Placeringen gör att särskolan får en tillgänglig angöring och entré samt att ianspråktagandet av skolgårdens friyta blir mindre än om denna volym förlagts med övrig utbyggnad i öster.

Planförslaget tydliggör även infarterna i skolans västra del, i syfte att göra dem mer trafiksäkra för eleverna. En allmänt tillgänglig gångförbindelse möjliggörs också mellan befintlig tunnelbaneuppgång – som bekräftas i plan – och Kyrksjölötens naturreservat. Skydds- och varsamhetsbestämmelser införs även för att värna om de befintliga skolbyggnadernas kulturhistoriska värden.

Hur samrådet bedrivits

Planförslaget sändes ut på samråd 2020-11-17 – 2021-01-18.

Samrådsförslaget visades i Fyrkanten, i Tekniska Nämndhuset, i Åkeshovshallens entré samt på stadsbyggnadskontorets hemsida. Förslaget ställdes även ut i Nya Elementarskolans bibliotek, men då endast för elever och lärare. På grund av rådande pandemi hölls inget samrådsmöte. Sammanlagt inkom 21 synpunkter, varav 17 från remissinstanser och 4 från sakägare och privatpersoner.

Inkomna synpunkter samt ställningstagande

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under samrådet. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil efter varje avsnitt.

Statliga och regionala myndigheter och förbund

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att planförslaget kan bli olämpligt för människors hälsa med hänsyn till skred- och översvämningsrisk. De lämnar även rådgivande synpunkter på miljökvalitetsnormer för dagvatten, buller och kulturmiljö, samt råd om formalia och vattenskyddsområde som berör planens genomförbarhet. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att detaljplanens genomförande inte kan förväntas medföra betydande miljöpåverkan.

Risk för ras och skred

Länsstyrelsen anser att kommunen till granskning behöver redovisa markens lämplighet utifrån risken för skred med hänsyn till att ett förändrat klimat med ökad nederbörd som kan påverka markens stabilitet. Då det i området finns lermark i kombination med översvämningsrisker. I planbeskrivningen behöver det framgå att marken är lämplig för planerad bebyggelse. Genomförbarheten av föreslagna grundläggningsåtgärder behöver också klargöras.

Översvämningsrisk och dagvatten

Länsstyrelsen anser att kommunen tydligare behöver bedöma och redovisa risker kopplat till översvämning till följd av skyfall. Kommunen behöver också redovisa resultatet från en skyfallskartering med planerad höjdsättning och planerad bebyggelse för att bedöma översvämningsrisker efter omdaning av planområdet. Eventuella åtgärder för att minska översvämningsrisker inom planområdet får inte medföra en ökning av översvämningsrisker för bebyggelse utanför planområdet.

De nya byggnaderna i östra delen av planområdet planeras på en befintlig avrinningsväg och befintlig elstation ligger vid lågpunkten där vattensamlingar kan bli djupare än 1 meter. Kommunen behöver säkerställa funktionaliteten av elstationen vid ett klimatanpassat 100-årsregn. Det bör även tydliggöras om detaljplanen påverkar översvämningsrisken för andra anläggningar (väg och tunnelbana) intill planområdet samt om skyfallsåtgärder krävs.

I planbeskrivningen anges också att dagvattenutredningen ska revideras med bland annat förtydliganden av hur dagvattenåtgärder förhåller sig till vattenskyddsområdet. Länsstyrelsen anser att detta inte bara ska föras in i dagvattenutredningen, det behöver även framgå av planbeskrivningen hur efterlevnad av föreskrifterna för vattenskyddsområdet ska säkerställas samt vilka åtgärder som ska vidtas för att minska påverkan på vattenskyddsområdet. De uppdateringar i dagvattenutredningen som föreslås bedöms nödvändiga och i övrigt anser Länsstyrelsen att hanteringen av dagvatten i detaljplanen är bra.

Buller

Länsstyrelsen anser att bullernivåerna behöver åtgärdas och att kommunen behöver se över alternativ för reducering av bullernivåer på skolgården, samt utformning av bullerskyddsåtgärder. De delar kommunens mening att en avvägning behöver göras mellan nytta av bullerskydd, trygghetsaspekter samt påverkan på stadsbilden och kulturhistoriska värdefulla miljöer. Motiveringen behöver redovisas i planbeskrivningen.

Kulturmiljö och arkitektoniska värden

Fastigheten gränsar till kulturmiljövårdens riksintresse, Norra och Södra Ängby. Länsstyrelsen bedömer att planförslaget inte till någon nämnvärd grad påverkar läsbarheten av de uttryck som ligger till grund för utpekandet. De anser dock att den tillkommande byggnaden i öster har en negativ inverkan på lokala kulturvärden.

Byggnaden bryter mot befintlig struktur, volym och dess slutna karaktär mot gaturummet avviker mot bebyggelsen i övrigt.

De lyfter även att det är positivt att befintliga byggnader får skydds- och varsamhetsbestämmelser, men att bestämmelse k2 bör ses över ytterligare. En varsamhetsbestämmelse ska ta sikte på vilka befintliga karaktärsdrag som ska tas i beaktning vid en ändring.

Trafikförvaltningen

Trafikförvaltningen önskar att trafikbulerutredningen görs om, med korrekta parametrar för tågtypen C20 istället för tillämpade X60. Vidare anser trafikförvaltningen att 2050 års trafik ska användas istället för 2019 års tidtabell. De anser även att skolgårdens läge, storlek och uppdelning ska vara utmärkt på detaljplanekartan samt att ytorna ska ha en planbestämmelse för buller.

Trafikförvaltningen framhåller också att entrén till gångtunneln inte är deras, utan tillhör Stockholms stad, varför planförslaget behöver ändras i det avseendet. Trafikförvaltningen har endast anläggningsansvar för hissen, vilket framgår av dokument som bilagts yttrandet.

I övrigt framhålls att för arbeten i närheten av tunnelbanans entré, eller arbeten som kan tänkas påverka resenärernas flöde till och från tunnelbanan ska, i god tid, ”Blankett för anmälan av aktiviteter som påverkar kollektivtrafiken” skickas in till Trafikförvaltningen.

Storstockholms Brandförsvär (SSBF)

SSBF ser positivt på att ett brandtekniskt PM har tagits fram i detta skede. Utifrån SSBF:s underlag ser det ut som att brandpostsystemet i området är glest, varför det vore bra om nya brandposter i området runt fastigheten ses över i samråd med förvaltaren av brandpostnätet. Framkomlighet, tillgänglighet och tillgång till brandvatten vid händelse av en räddningsinsats måste beaktas i det fortsatta planarbetet och i projekteringen.

Trafikverket

Trafikverket inget att erinra i ärendet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Länsstyrelsen:

Den geotekniska utredningen samt redovisningen i planhandlingarna kommer att ses över och revideras inför granskning. Likaså kommer dagvattenutredningen att revideras, med större fokus på skyfall och risken för översvämning inom och kring planområdet. Höjdsättning, påverkan på befintliga och nya anläggningar samt förhållande till vattenskyddsintresset ska förtydligas i planhandlingarna. Dessutom ska alternativ och

utformning av bullerreducerande åtgärder fortsatt undersökas inför granskning och relevanta regleringar och avvägningar ska redovisas i planhandlingarna.

Den nya volymen i öster ska ses över inför granskning, i syfte att försöka minska volymens negativa inverkan på de lokala kulturvärdena. Även formuleringen av varsamhetsbestämmelse k2 ska även ses över utifrån framförda synpunkter.

Trafikförvaltningen:

Bullerutredningen kommer att revideras utifrån påtalade parametrarna om tågtyp och revideras utifrån trafikprognos för 2040 – vilket anses vara en tillräcklig tidshorisont. Relevant reglering av buller i plankartan kommer även att ses över inför granskningen.

I övrigt kommer planhandlingarna att uppdateras och revideras utifrån den ansvarsfördelning som finns mellan Trafikförvaltningen och Staden vad gäller entrén till gångtunneln. Information om arbeten som kan tänkas påverka resenärernas flöde till och från tunnelbanan vidarebefordras till byggaktören.

SSBF:

Tillgången på brandvatten ska beaktas i fortsatt arbete.

Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd har inga synpunkter avseende de förändringar som rör stadsdelsförvaltningens ansvarsområde och ställer sig positiv till förslaget. Vidare tillägger nämnden att det är mycket bra att det planeras för att göra idrottssalen tillgänglig för uthyrning. För att detta ska lyckas i praktiken är det av högsta vikt att idrottssalen får ett eget skal, dvs. har ett eget larmsystem och ingång. De vill inte se en upprepning av det misstag som gjordes när Mariehällsskolan planerades.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden ställer sig positiv till planförslaget och godkänner den utökning av tomträtten som krävs i form av in- och utfarter samt en cykelparkering för att möjliggöra ett genomförande av planförslaget. Planförslaget bedöms ha marginell påverkan på framtida driftskostnader. Ett tilläggsavtal till tomträttsavtalet ska tecknas som inkluderar bruttoarean för ny- och tillbyggnaderna inom tomträtten.

Idrottsförvaltningen

Idrottsförvaltningen ser positivt på att förslaget redovisar möjlighet till att bygga en fullstor idrottshall, som skulle kunna hyras ut till

allmänheten. Särskilt då det råder en brist på fullstora idrottshallar i Bromma. I övrigt har förvaltningen inga andra synpunkter.

Kulturmiljöförvaltningen

Den sammantagna bedömningen är att föreslagen detaljplan kan tillstyrkas ur kulturmiljösynpunkt. Kulturmiljöförvaltningen finner att placeringen av de nya byggnadskropparna lämnar skolgården intakt och att tillkommande byggnader samspelar med de ursprungliga skolbyggnaderna genom att ta upp gestaltningen i och med förskjutna byggnadskroppar och växlande byggnadshöjder. Tillbyggnaderna i väst bedöms inte heller inverka menligt på riksintresset Norra Ängby, då de förhåller sig underordnade till huvudbyggnaderna.

Föreslagna skyddsbestämmelser anses ge ett tillämpligt skydd för befintlig skolanläggning. Men skyddsbestämmelse q1 bör omformuleras då nuvarande skrivning inte är formulerad som en skyddsbestämmelse utan hänvisar till de allmänna varsamhetsparagraferna i PBL. Följande formulering föreslås: ”Byggnadens volym, fasad- och takutformning ska bevaras. Fasad som motbyggs undantas”.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillstyrker planförslaget under förutsättning att det i det fortsatta planarbetet utreds vad som kan göras för att förbättra ljudkvaliteten på skolgårdens södra del. Nybyggnationen bör sträva efter att få till en så bra ljudkvalitet som möjligt på skolgården och därför förespråkas en planbestämmelse om bullerskyddsåtgärder. Ett alternativ till höga skärmar längs vägen kan vara lokala skärmar på skolgården.

I övrigt upplyser nämnden om att en anmälan för idrottslokaler ska ske enligt förordning i miljöbalken, ansökan om godkännande/ anmälan av livsmedelsanläggning ska ske enligt livsmedelslagstiftningen, samt att om föreningar påträffas under arbetet ska också miljöförvaltningen informeras och en anmälan om sanering göras i enlighet med 10 kap miljöbalken. De framför även att man vid anläggning av konstgräsplan och eventuella ytor med platsgjuten gummibeläggning bör tillämpa *”Miljöförvaltningens rekommendation för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi”*.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Skönhetsrådet avstyrker förslaget till detaljplan i föreliggande form. De anser att platserna är möjliga att bebygga men att de föreslagna volymerna, framförallt i den östra delen, är för

dominerande och storskaliga. Den tillkommande idrottshallen i öster bör underordna sig ursprunglig huvudbyggnad och rådet anser att en mindre gymnastiksal bör provas istället för en fullstor idrottshall. Volymen för idrottshall bidrar till en mindre skolgård och dessutom finns redan en fullstor idrotts- och simanläggning i Åkeshovshallen alldeles intill. De anser att det vore olyckligt att bebygga en fin och välfungerande skolanläggning med volymer och innehåll som inte är helt nödvändiga.

Gällande tillbyggnaden i väster ser rådet gärna att den gestaltas mer avvikande med exempelvis friare fönstersättning för att på så sätt markera att det är en tillkommen del. I den ursprungliga planen fanns en aula på platsen som aldrig realiserades, och eftersom den tillkommande delen inte innehåller någon aula utan vanliga skollokaler bör den gestaltas som något annat än en ordinarie byggnadsvolym. Beträffande matsalen har rådet inget att erinra.

SISAB

SISAB framför två synpunkter på förslag till ändringar av plankartan – de gäller utformningsbestämmelsen f2 samt en önskan om mer flexibilitet i bestämmelse om markens utnyttjande kring planerad bebyggelse i planområdets östra del. De upplever även att planförslaget riskerar att låsa fast fastigheten i en likriktad arkitektur.

Gällande f2-bestämmelsen anser SISAB att planbestämmelsens reglering ”fönster och dörrar ska utföras i trä, dörrar ska utföras eller bekläs i trä” inte är tillräckligt flexibel för att vara hållbar över tid. De framhåller att trä även är problematiskt utifrån perspektiven underhåll och energi, vilka båda bidrar till en mer kostsam förvaltning än vissa andra material.

I den andra synpunkten önskar SISAB att de 2 meter närmst byggnadsvolymen i planområdets östra del ska utgöras av något mer flexibelt. SISAB lyfter att byggnadsvolymen som tagits fram i samband med detaljplanearbetet är baserad på dagens kunskaper och prognoser och att det inte existerar en tydlig behovs-specifikation från SISAB:s hyresgäst, Utbildningsförvaltningen. För SISAB medför det en ökad kostnad att rita en större volym.

Stadsbyggnadsnämndens råd för funktionshinderfrågor
Rådet vill framhålla att särskolan vid Nya Elementar är ett föredöme avseende integration. Rådet uttrycker därför en stark önskan om att den kommande utökningen av antalet elevplatser och ombyggnationen inte ska komma att påverka detta negativt.

Utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till att detaljplanen tar med barnperspektivet och arbete med säkra skolvägar i framtagandet av planen. Man vill även att fokus kvarstår i bullerfrågan och friytan för eleverna samt framhåller att ett gångstråk över skolgården inte är ett alternativ.

Omställning till permanenta lokaler på Nya Elementar är en av flera viktiga pusselbitar i Brommas framtida lokalförsörjning.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Bromma stadsdelsnämnd:

Synpunkt kring vikten av att idrottshallen får ett eget skal tas med i fortsatt arbete.

Kulturmiljöförvaltningen:

Skyddsbestämmelsen q1 kommer att revideras enligt förslag.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden:

Alternativ och utformning av bullerreducerande åtgärder ska fortsatt studeras inför granskning och relevanta regleringar och avvägningar ska redovisas i planhandlingarna. Övriga upplysningar från nämnden vidarebefordras till byggaktören inför fortsatt arbete.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet:

Föreslagna volymers placering och utformning balanserar flera intressen; skolans behov av utbyggnad, allmänhetens behov av ytor för rekreation, respekt gentemot naturreservatet, kulturmiljön, samt barnens behov av friyta. Stadsbyggnadskontoret gör bedömningen att förslaget i det stora är väl avvägt mellan dessa intressen, men delar synpunkten att den föreslagna östra volymen kan komma att upplevas som dominerande och storskalig. Den nya volymen i öster ska fortsatt ses över inför granskning, i syfte att försöka minska volymens inverkan på platsen. Stadsbyggnadskontoret anser att en fullstor idrottshall inom förslaget fortsatt ska prövas, något som flera förvaltningar och nämnder också ser positivt på, då det råder brist på detta i stadsdelen.

SISAB:

Stadsbyggnadskontoret anser att bestämmelserna är en rimlig avvägning i förhållande till fastighetens kulturhistoriska värden och behovet av att säkerställa en tillräcklig friyta för skolgården. SISAB är byggaktör och med i framtagandet av planförslaget och frågorna kan fortsatt diskuteras inom ramen för det arbetet.

Övriga:

Synpunkterna noteras inför fortsatt arbete och relevanta synpunkter vidarebefordras till byggaktören.

Övriga remissinstanser**Ellevio**

Ellevio har befintliga ledningar samt en fristående nätstation inom planområdet. Anläggningarna måste beaktas vid projektering och om markarbeten sker nära ledningstråket kommer kablarna behöva skyddas och omförläggas. Det kan också finnas behov att utöka den närliggande nätstationen till en större modell, beroende på val av nätlösning. I övrigt önskar Ellevio bli kallade till lednings-samordning och framhåller att åtgärder i deras befintliga anläggningar utförs efter beställning till dem, samt bekostas av beställaren.

Stockholm Vatten och Avfall AB (Avfall)

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) är positiva till att en sopbil kan vända utan att backa, samt att det rekommenderade avståndet om högst 10 meter mellan hämtfordon och avfallsutrymme uppfylls. Angöringsplats ska vara anordnad så att hämtfordon inte blockerar övrig trafik samt utformad så att hämtpersonalen kan stiga ur på ett säkert sätt. Riktlinjer kring kärthantering som finns i *"Projektera och bygg för god avfallshantering"* ska följas.

SVOA rekommenderar vidare att det möjliggörs för fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar, detta för att uppnå målen i stadens avfallsplan och miljöprogram – detsamma gäller matavfallsinsamling. I övrigt upplyser de om att alla verksamheter som riskerar att släppa ut mer fett än vad normalt hushållsavloppsvatten innehåller (ex. ett storkök) måste ha en typgodkänd fettavskiljare installerad för att förhindra att fett släpps ut i avloppsnätet.

Stockholm Vatten och Avfall AB (Vatten)

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) lyfter att det är en förutsättning för planens genomförande att åtgärderna i dagvattenutredning efterföljs. Dessutom framhåller de att en skötselplan eller liknande för de föreslagna anläggningarna bör tas fram, så att deras funktioner upprätthålls. SVOA lyfter också att u-området i planförslaget behöver justeras inte hela den befintliga vattenledningen täcks in i det som är inritat.

SVOA framför att lägsta vattentryck i förbindelsepunkt för vattenförsörjning motsvarar nivån +50 m vilket vid normalt

anordnande av installationen kan innebära att intern tryckstegring erfordras (på egen bekostnad) för tappställen över nivån +30 m. Vad gäller spillvatten lyfter de också att avledning med självfall inte tillåts för våningsplan belägna under omgivande marknivå. Spillvatten får således pumpas, på egen bekostnad till högre anslutningsnivå. I övrigt informerar de om att vid förändrade flöden för VA-anslutningar innebär att en ny servisanmälan behöver lämnas in.

Stockholm Exergi

Stockholm Exergi lyfter att det inom planområdet finns befintliga fjärrvärmeledningar och att åtgärder i bolagets distributionsanläggningar utförs av Stockholm Exergi och bekostas av byggaktören. De framhåller att en tidig dialog och genomförandeavtal behövs för att kunna planera nya ledningar och ledningsomläggningar. I övrigt ingen erinran.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

SVOA:

Planförslaget ska revideras för att säkerställa att befintliga ledningar täcks in inom u-området. Behovet av en skötselplan kommer även att tydliggöras i dagvattenutredningen. I övrigt noteras synpunkterna och beaktas inom fortsatt planarbete. Relevanta synpunkter vidarebefordras även till byggaktören.

Övriga:

Inför granskning ska ledningssamordning ske och behov av u-områden för ledningar ska säkerställas i plankartan. Elnätsstationens behov ska även stämmas av ytterligare. Relevant information från synpunktshållare vidarebefordras till byggaktören.

Sakägare enligt fastighetsförteckning

Bostadsrättsföreningen Kyrksjölöten

Föreningens anser att förslaget bör kompletteras med konsekvensanalys och miljökonsekvensbeskrivning för deras fastighet. Trots närheten till skolan har inte konsekvenser för föreningens fastighet behandlats i underlaget. Solstudier har gjorts avseende skolgården och naturreservatet men inte avseende föreningens fastighet. Såvitt föreningen kan utläsa av handlingarna är det särskilt idrottshallen som kommer att påverka föreningens fastighet. Föreningen befarar att projektet kommer att leda till försämrat ljusinsläpp i lägenheterna samt mindre soligt i trädgården och på lekplatsen.

Sakägare 1

Personen tycker att detaljplaneförslaget i stort är bra, men lyfter oro över trafiksituationen som råder i skolans närområde. Möjbrovägen

är smal och nyttjas dagsparkering, vilket leder till begränsad framfart och svårigheter för bilar att mötas på gatan – framför allt kring lämning- och hämtningstider för skolan. Gatan nyttjas även frekvent av cyklister då den är del av ett cykelstråk, vilket kan skapa konflikter i trafiken.

Synpunktshållaren föreslår ett antal åtgärder för att komma till rätta med problematiken, som ex. att avgiftsbelägga gatorna, införa parkeringsförbud, en översyn av skyltning och övergångsställen samt tydligare markering av GC-vägen längs med Möjbrovägen.

Sakägare 2

Personen tycker att planförslaget i stort är bra och har inga invändningar mot den föreslagna till- och utbyggnaden av skolan. Synpunkter gällande nyttjandet av lokalgatan lyfts och åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten efterfrågas. Hämtning och lämning upplevs som kaotiskt och besvärligt, med föräldrar som korttidsparkerar och hämtar/lämnar på ett olämpligt sätt längs Möjbrovägen. Som ett förslag på lösning önskar synpunktshållaren att barn på lågstadiet, som får bilskjuts, i första hand lämnas och hämtas vid den korttidsparkering som finns på lokalgatan på skolans södra sida, parallellt med Bergslagsvägen. I övrigt instämmer personen med synpunkter som framförts av Sakägare 1.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Brf. Kyrksjölöten

Påverkan på föreningens fastighet ska tydliggöras ytterligare i planhandlingarna – speciellt vad gäller sol- och ljusförhållanden. Vid förtätning av staden är det vanligt och ofta ofrånkomligt att närliggande fastigheter påverkas av förändrad insyn, utsikt, skuggning etc. Det bedöms dock som en rimlig konsekvens i en växande stad.

Övriga:

Planförslaget ämnar begränsa hämtning och lämning längs Möjbrovägen och istället hänvisa till befintliga angöringsplatser på skolans södra sida. Flera av de synpunkter som lyfts saknar dock möjlighet att regleras inom detaljplanearbetet och ligger inom Trafikkontoret och byggaktörens ansvarsområden. Synpunkterna kommer att vidarebefordras till dem.

Övriga, ej sakägare

Bromma Hembygdsförening

Hembygdsföreningen lyfter att förslaget är väl utformat, men att idrottshallens gavel mot Bergslagsvägen kommer att bli alltför dominerande. De anser att det vore fördelaktigt om idrottshallen och

mellanstadiet fick en flackare taklutning – i likhet med tillbyggnaden mot väster. Det skulle göra idrottshallen mer underordnad och ge de nya byggnadskropparna en mer sammanhållen karaktär som inte konkurrerar med den befintliga skolbyggnaden och de närliggande flerbostadshusen.

Privatperson 1

Personen ställer sig frågande till att skattemedel ska gå till utbyggnaden av Mira (grundskola vid Nya Elementar).

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Bromma Hembygdsförening

Den nya volymen i öster ska fortsatt ses över inför granskning, i syfte att försöka minska volymens inverkan på platsen.

Privatperson 1:

Synpunkten noteras.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret ställer sig positiv till att fortsätta planläggningen för en utbyggnad av skola inom fastigheten Futharken 2. Stadsdelen har behov av fler säkerställda skolplatser och läget i stadsdelen, invid kollektivtrafik och naturreservat, bedöms vara bra för att skapa en god miljö för barn. Stockholm växer och det är viktigt att kunna möta stadens ökade behov av skolplatser i takt med detta.

I dagsläget saknar skolan egna idrottslokaler och det finns ingen säkerhet för verksamheten att kunna boka tillräckligt antal timmar i Åkeshovshallen. Förslaget tar höjd för möjligheten att bygga en fullstor idrottshall, som utöver skolans behov även kan hyras ut till allmänheten. Detta eftersom behovet av idrottslokaler är stort i stadsdelen – enligt översiktsplanen bedöms bl.a. att stadsdelen är i behov av fyra nya idrottshallar till 2040. Att möjliggöra för uthyrning av lokalerna ligger även i linje med översiktsplanens målsättningar om att samutnyttja ytor och anläggningar samt att göra skollokaler mer tillgängliga för allmänhet och föreningsliv, samt stärka skolans roll i närsamhället.

Samrådet har påvisat behovet att fortsätta undersöka samt förtydliga frågor kopplade till buller, dagvatten, översvämning, ledningar och geoteknik, vilket är viktiga delar för att säkerställa lämplig markanvändning. Även tydliggöranden kopplat till kulturmiljö genom fortsatta studier av förslagets tillkommande

byggnadsvolymer föreslås ske – med fokus på att minska idrottshallens dominerande intryck.

Stadsbyggnadskontoret sammanfattande bedömning är att flera av de inkomna synpunkterna kan hanteras och vidare studeras i det fortsatta arbetet. Kontoret anser att inriktningen att möjliggöra för en fullstor idrottshall är positiv för tillgången på idrottsytor som helhet.

Föreslagna förändringar

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare:

- Uppdateringar av utredningar och förtydliganden gällande frågor kopplade till buller, geoteknik, dagvatten och skyfall.
- Fortsatta studier av östra volymens gestaltning och påverkan på kulturmiljön. Kontoret anser dock att möjligheten till en fullstor idrottshall fortsatt ska prövas.
- Förtydligande av påverkan på omgivande fastigheter.
- Ledningssamordning och revidering av u-områden.
- Mindre justeringar av formuleringar i planbestämmelser kopplade till kulturmiljö.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att ovanstående revideringar innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Karin Norlander
planchef

Martin Forsberg
stadsplanerare